

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

17 oktober 2024

ADVIES 2024-108

met betrekking tot de weigering om bestuursdocumenten in verband met een klacht

(CTB/2024/110-111-112-113-114)

Sleutelwoorden : Algemeen Rijksarchief – documenten m.b.t. een klacht – Artikel 8, § 2, Wet 11 april 1994

1. Een overzicht

1.1. Per e-mail van 1 augustus 2024 vraagt X aan de Eerste Minister, de Vice-eersteminister en Minister van Werk en Economie (hierna: “de Vice-eersteminister”), aan de Staatssecretaris belast met Wetenschapsbeleid (hierna: “de Staatssecretaris”), aan de Voorzitter van het Directiecomité van POD Belspo (hierna: “Belspo”) en aan de Algemeen Directeur van het Algemeen Rijksarchief (hierna: “ARA”), om toegang tot bestuursdocumenten in verband met een door hem ingediende klacht.

In deze e-mail stelt hij in het bijzonder :

“Ik schrijf u mede aan in deze brief omdat de bevoegde minister, Pierre-Yves Dermagne, en zijn Staatssecretaris, Thomas Dermine, en de administraties van de Federale Wetenschappelijke Instellingen met hun goedkeuring artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur aan hun laars lappen. Dit is Europese wetgeving die geïmplementeerd is in de Belgische wetgeving. In tegenstelling met de niveaus van Vlaanderen en de Vlaamse gemeenten putten de genoemde minister en Staatssecretaris en de genoemde administraties de procedure uit, waarna ze niet antwoordden.

Als leider van de regering bent u mede verantwoordelijk voor deze praktijken, zie het feit dat u ook niet bij de vice-eerste minister Frank Vandenbroucke bent tussengekomen.

[...]

Als gewezen rijksarchivaris en als burger van dit land ben ik begaan met het culturele patrimonium waar ik 38 jaar van mijn loopbaan van ten dienste heb gestaan.

Voor de slechte opvolging van wat er met het patrimonium van de Staat onder Thomas Dermine en Arnaud Vajda aan de hand is, verwijs ik naar mijn aangetekende brief van 29 maart 2022 aan het directiecomité van de POD Belspo en de nieuwe aangestelde Voorzitter waarin ik diefstallen in de leeszaal van het Rijksarchief te Brugge heb gemeld, waarop de heren Dermine en Vajda en zijn directieleden niet hebben geantwoord.

Ook het advies van de Commissie voor de toegang tot en hergebruik van bestuursdocumenten 2022-082 van 17 november 2022 werd niet gevolgd.

Het is Zuhail Demir die de procedure heeft uitgelegd na een schriftelijke vraag van Open VLD.

Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur wens ik een aantal bestuursdocumenten te bekomen waaruit zou moeten blijken dat ook de voogdijministers en de hun toevertrouwde administraties diezelfde zorg hebben gedeeld.

De procedure van de wet openbaarheid van bestuur laat het gebruik van de e-mail toe.

I

Op 6 juli 2023 heb ik op mijn laatste werkdag als rijksarchivaris een ingebrekestelling gericht aan de heren X, voormalig Algemeen Directeur van het Algemeen Rijksarchief, X, operationeel directeur Wallonië, en X, directeur van de ondersteunende diensten, met betrekking tot een vreemde persoon die zich via een niet gesloten deur van het magazijn op de derde verdieping (ter hoogte van het platform van de algemene lift die naar de voordeur en de garage gaat), ondanks de beveiliging die door S in dienst was gesteld. De e-mail is niet beantwoord en op 10 juli 2023 ben ik door de Staatssecretaris geschorst. Zie de ingebrekestelling van 6 juli 2023 in de bijlage.

Mijn waarschuwing is blijkbaar op een koude steen gevallen, want – behoudens vergissing – heb ik ondertussen via de geruchtenmolen vernomen dat er zowel in het Rijksarchief te Brussel, Luttrebruglaan 74, 1190 Vorst, als in het Algemeen Rijksarchief, Ruisbroekstraat 2, 1000 Brussel nachtelijke (?) diefstallen zijn gebeurd, met name in Vorst een computer, in de hoofdzetel 12 computers en sommen geld in de kantoren van X en X (?)

Ik merk op dat ambtenaren volgens de deontologische code en het tuchtreglement geen cash geld in hun kantoren mogen houden.

Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur wens ik toegang tot alle documenten (briefwisseling met de strafklacht bij het parket van Brussel en / of bij de politie van Vorst en Brussel, de pv's van de strafklachten zelf, alle interne mailverkeer en communicatie via de werkgsm's, kortom alle correspondentie op welke drager ook tussen de directieleden van het Algemeen Rijksarchief en de verantwoordelijk gestelde functionele diensthoofden van de provinciale depots naar aanleiding van beide diefstallen, met name of de voorzorgsmaatregelen pas zijn aangescherpt na de diefstallen, maar niet na mijn waarschuwing.

Ik wens tevens de resultaten te weten van het recollement op de derde verdieping in het Rijksarchief te Brussel (Vorst), waar de kostbaarste documenten zijn geplaatst (kaartboeken en charterboeken van de kloosters en abdijen, de oudste documenten van het hertogdom Brabant (Leenhof van Brabant), etc., c.q. in het Algemeen Rijksarchief (zijn de deuren van de depots daar ondertussen 's nachts gesloten?).

Ik wens bovendien toegang tot de bestraffende administratieve documenten ten aanzien van de verantwoordelijke X, algemeen directeur a.i., en ten aanzien van de personen die cash geld op hun kantoor hadden: X en X, die de deontologie van de ambtenaren hebben geschonden door cash geld op hun kantoor te houden.

II

Op 21 en 22 juni 2023 heb ik de heren Pierre-Yves Dermagne en Thomas Dermine verwittigd van waterinsijpelingen in het Rijksarchief te Brussel (Vorst), met toevoeging van de bazookamail van Pierre-Alain Tallier van 25 januari 2023 naar aanleiding van geurhinder in de door ons gebruikte delen door de werkzaamheden aan de tachtig sociale appartementen in een ander deel van het gebouw FEDOPRESS. Er is niet geantwoord.

Op basis van de wet van 11 april 1994 de wet openbaarheid van bestuur wens ik toegang tot alle documenten van de aangeschreven minister en Staatssecretaris en hun administraties, met betrekking tot de opvolging van mijn meldingen van waterinsijpelingen van 12 januari, 14 april en 21 en 22 juni 2023 van deze voor het

papieren en perkamenten patrimonium van de Staat onwenselijke bewaarcondities, met archiefmagazijnen die onder koepels 38° C halen in de zomer, en 12° in de winter. Ik wens tevens het restauratieverslag van de vochtige hypotheekregisters na mijn melding van 14 april 2023 en later.

III

Via de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur heb ik van TWW Brussel-Hoofdstad 78 documenten ontvangen met betrekking tot EMPREVA en mijn twee klachten over de schending van ARAB door de werkgever S, d.d. 2 februari en 16 juni 2023.

Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur wens ik toegang tot alle documenten die het Algemeen Rijksarchief terzake heeft opgesteld na mijn klacht van 2 februari 2023 bij TWW Brussel-Hoofdstad (rapporten en correspondentie op welke drager ook, waaronder ook de briefwisseling met de POD Belspo, de Regie der Gebouwen en de voogdijministers Dermagne en Dermine. De klacht is gevolgd door een inspectiebezoek van de sociaal inspecteur en een rapport van 14 februari 2023 waarbij niet exhaustief twaalf inbreuken op het Sociaal Strafwetboek zijn vastgesteld:

- tussen de heren X, X, X en X, en X, eventueel de andere directieleden X, X, X en X.

Op basis van de wet van 11 april 1994 wet van bestuur wens ik toegang tot alle documenten die zijn gevormd naar aanleiding van de openbaarmaking van mijn klacht van 16 juni 2023, (rapporten en correspondentie op welke drager ook, waaronder ook de briefwisseling met de POD Belspo, de Regie der Gebouwen en de voogdijministers Dermagne en Dermine, specifiek de verslagen van het Basisoverlegcomité en de vergaderingen tussen de facility en de preventieadviseur van 20 juni 2023 en later, zie brief van 19 juni 2023 van X aan de sociaal inspecteur, het actieplan en de uitvoeringsrapporten). Ik wijs op het feit dat ik via de documenten van TWW Brussel-Hoofdstad heb vernomen dat er een waarschuwing is geweest op 23 juni 2023 naar aanleiding van een vervolg inspectie van de sociaal inspecteur op 16 juni 2023 in het Rijksarchief te Brussel, Luttrebruglaan 74, 1190 Vorst.

IV

1. Op 10 juli 2023 heeft de Staatssecretaris belast met wetenschapsbeleid mij geschorst in het belang van de dienst. Op basis van de wet openbaarheid van bestuur wens ik toegang tot de maandrapporten van de dienst Rijksarchief te Brussel, Luttrebruglaan 74, 1190 Vorst, voor de periode 2017-2024 (juli).

Uit meerdere signalen ontvang ik berichten dat de dienstverlening in het Rijksarchief te Brussel (Vorst) en de werking van archivarissen sterk verminderd is en dat de achterstand van de briefwisseling met de klanten immens is.

2. Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur wens ik te vernemen welk gevolg men gegeven heeft aan mijn verbeteringen aan de slechte inventarissen van collega X (die persoon stuurde mij één verbetering door), dit aan de hand van de correspondentie op welke drager ook tussen de Staatssecretaris, X, X en X.

3. Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur wens ik toegang tot alle arbeidsovereenkomsten van het Algemeen Rijksarchief met alle vrijwilligers van het Rijksarchief te Brussel (Vorst) tussen 2017 en 2024, en de correspondentie van de vrijwilligers die zelf hun medewerking gestaakt hebben.

VI Samenstelling directieraad

Intussen heb ik kennis van het MB 15 december 2023 Dermine, met ingang op 1 januari 2024. Dit getuigt opnieuw van onzorgvuldig bestuur. De plaats van X als operationeel directeur Vlaanderen is reeds sinds 2017 ongeopend verklaard. De motivering dat men uit de kelk sw3 en sw4 tijdelijk departementshoofden wil aanstellen, is in deze een regelrechte besparingsmaatregel ondanks de cadeaus van Thomas Dermine aan X en X.

Ook dit MB maakte tekstueel X (pensioen vanaf 1 maart 2024), X (die vanaf 1 februari 2024 ook het petje droeg van algemeen

directeur a.i.) en X enkel lid van de directieraad, maar dit MB geeft geen bijkomende uitleg dat de drie heren wel hiërarchische bevoegdheid zouden hebben maar geen stemrecht in de directieraad. Is de Staatssecretaris hardleers? EMPREVA heeft nochtans in mijn klacht over pesterijen, geweld en seksuele intimidatie op 22 oktober 2023 om duidelijkheid gevraagd. Ook advies 2024-06 van 18 januari 2024 van de Commissie voor de toegang tot en hergebruik van bestuursdocumenten werd onbeantwoord gelaten.

Met de aanstelling van X als algemeen directeur a.i. en het behoud van zijn zogenaamde leiding van de geografische operationele directie Brussel-Hoofdstedelijk Gewest (zie organogram 9 juni 2011), bewijst de Staatssecretaris juist de stelling van Janssens tussen 1 april 2022 en 19 juli 2024. Er was en is de facto geen opsplitsing in de algemene directie en de god 3 wegens besparingsmaatregelen.

Op basis van de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur vraag ik nogmaals, na de aanstelling van de nieuwe algemeen directeur, de actuele samenstelling van de directieraad van het Algemeen Rijksarchief, met bewijs van de stemgerechtigdheid of niet, en het bewijs dat hiërarchische bevoegdheid zonder stemrecht in de directieraad overeenkomt met de toegekende prerogatieven aan de Departementshoofden a.i.. Ik merk op dat X jarenlang departementshoofd a.i. is geweest zonder de overeenkomstige wetenschappelijke graad te hebben, dat geldt ook voor de beginjaren van X en X. Aangezien de nieuwe algemene directeur van de Franstalige taalrol is, zijn er thans vier Franstaligen actief in de directieraad, drie met stemrecht, en (zoals blijkt uit de tuchtprocedure) één zonder stemrecht (X). Daardoor is de taalwetgeving geschonden.

Indien uit uw antwoord blijkt dat de taalwetgeving niet gerespecteerd wordt, zal ik opnieuw klacht indienen bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Ik verwacht wel een fluks antwoord van de nieuwe Algemeen Directeur.

Slot

Bij de procedure voor de Raad van State om het KB 19 juli 2024 van mijn ontslag te schorsen en te vernietigen, zal ik ook alle niet beantwoorde brieven en adviezen van de Commissie voor de toegang tot en hergebruik van bestuursdocumenten indienen.

Het lijkt mij prioritair dat u, zoals de Vlaamse administraties en gemeenten doen, onmiddellijk gevolg geeft aan dit schrijven, met de mededeling dat u vooralsnog bij het weinig democratische standpunt blijft dat u – ondanks uw hernieuwde eedaflegging bij de koning - de grondwet artikel 32 en de wet van 11 april 1994 wet openbaarheid van bestuur, wetgeving ter implementatie van Europese wetgeving, niet wenst toe te passen. In ieder geval zal ik deze brief reeds indienen met verwijzing naar het feit dat u steeds de uitputting van de procedure hebt gezocht, en zelfs nadien geen antwoord hebt gegeven.

Indien u niet binnen de maand reageert, zal ik u een heroverweging sturen, die ik terzelfdertijd aan de Commissie voor de toegang tot en hergebruik van bestuursdocumenten zal sturen. U kan er ook op aan dat ik de nieuwe ministers verantwoordelijk voor wetenschapsbeleid aan uw falen zal herinneren.”

1.2. Per e-mail van 2 augustus 2024 bevestigt het Rijksarchief de goede ontvangst van de e-mail van de aanvrager d.d. 1 augustus 2024 en laat het de aanvrager weten daar nog op te zullen antwoorden.

1.3. Per e-mail van 19 september 2024 dient de aanvrager bij de Eerste-Minister, de Vice-eersteminister, de Staatssecretaris, Belspo en het Algemeen Rijksarchief een verzoek tot heroverweging in:

“Ik ontving op 28 augustus 2024 een weigering om inzage te verlenen door een aangetekende brief van de Algemeen Rijksarchivaris. Ik kan met zijn motivering om geen inzage te verlenen niet akkoord gaan. Het is een rookgordijn dat de zware problemen binnen het Algemeen Rijksarchivaris wil verbergen.

U leest hier mijn heroverweging om alsnog toegang tot de gevraagde bestuursdocumenten te krijgen, indien ze bestaan...

[...]

Intussen heb ik een aangetekende brief en e-mail van de Algemeen Rijksarchivaris ontvangen. Deze brief is niet voldoende als antwoord op mijn beroep op de wet van april 1994 wet openbaarheid van bestuur voor het ontvangen van bestuursdocumenten.

[...]”

1.4. Bij e-mail van dezelfde dag verstuurt de aanvrager ook aan de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, (hierna: “de Commissie”) een verzoek om advies.

1.5. Gelet op de verwijzingen in de e-mail van 19 september 2024 naar “een weigering om inzage te verlenen door een aangetekende brief [d.d. 28 augustus 2024] van de Algemeen Rijksarchivaris”, vraagt het secretariaat van de Commissie per e-mail van 20 september 2024 aan de aanvrager om het volgende:

“Om het de Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten mogelijk te maken uw vraag te onderzoeken, ontvingen wij nog graag het schrijven van het Rijksarchief d.d. 28 augustus 2024 waar in [de e-mail van 19 september 2024] naar verwezen wordt.”

1.6. Per e-mail van 21 september 2024 antwoordt de aanvrager als volgt:

“Hierbij zend ik u de originele e-mail.

Ik meende dat de Algemeen Rijksarchivaris deze e-mail met zijn brief in de bijlage had beantwoord.”

De aanvrager stuurt hierbij opnieuw een kopie van de e-mail van Rijksarchief d.d. 1 augustus 2024 door. De aanvrager voegt evenwel niet de opgevraagde weigeringsbeslissing d.d. 28 augustus 2024 toe.

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

De administratieve beroepsprocedure georganiseerd door artikel 8, § 2, van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur

(hierna: “de wet van 11 april 1994”), is niet aan zware vormvoorschriften onderworpen. Niettemin moet de Commissie wel beschikken over de nodige informatie om het haar mogelijk te maken om een verzoek om advies naar aanleiding van een verzoek tot heroverweging te onderzoeken. Met name moet, in voorkomend geval, minstens de beslissing waarvan de heroverweging gevraagd wordt, aan de Commissie overgemaakt worden.

Uit het verzoek om heroverweging en om advies blijkt dat de aanvrager de heroverweging vraagt van een weigeringsbeslissing overgemaakt per brief van 28 augustus 2024. Niettegenstaande het verzoek van het secretariaat van de Commissie d.d. 20 september 2024 om een kopie te mogen ontvangen van deze beslissing, liet de aanvrager na om de gevraagde informatie over te maken.

De adviesaanvraag is bijgevolg onontvankelijk.

Brussel, 17 oktober 2024.

S. JOCHEMS
Secretaris

L. DONNAY
Voorzitter